

2023-04-11

Finansinspektionen

finansinspektionen@fi.se

Remiss - förslag till nya föreskrifter om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning

EU-kommissionen har beslutat om en delegerad förordning (2022/2580) som reglerar vilka uppgifter som en ansökan om auktorisation av kreditinstitut ska innehålla. Vad en sådan ansökan ska innehålla regleras i dag av Finansinspektionens föreskrifter om ägar- och ledningsprövning. Eftersom förordningen är direkt tillämplig i svensk rätt, föreslår Finansinspektionen att befintliga föreskrifter om ägar- och ledningsprövning ska ersättas med nya föreskrifter och allmänna råd. De nya bestämmelserna är uppdelade i

- en föreskrift för kreditinstitut,
- ett allmänt råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska institut att inrätta filial utanför EES, samt
- en föreskrift för vissa finansiella företag

Svenska Bankföreningen, som givits möjlighet att lämna synpunkter på förslagen, avgränsar sitt yttrande till förslaget om en föreskrift för kreditinstitut.

3 Nya föreskrifter om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning

3.1 Inledning

I utkastet till beslutspromemoria föreslår Finansinspektionen att finansiell information ska ges in om företag som den sökande har ett kvalificerat innehav i.

Finansinspektionen hänvisar, beträffande detta, till den delegerade förordningen och termerna "ledning eller kontroll" i förordningens bilaga II 2 g). Finansinspektionen noterar att någon närmare precisering eller avgränsning av vad som menas med terminologin inte återfinns i förordningen. Finansinspektionen tolkar begreppet som att personen åtminstone har ett kvalificerat innehav i företaget, dvs. 10 procent av kapitalet/rösterna eller mer.

Bankföreningen noterar att termen "ledning eller kontroll" även förekommer i den delegerade förordningens bilaga II 2 c) gällande uppgifter som ska ges in om sökandens vandel med mera. När det gäller sökandens vandel synes Finansinspektionen tolka begreppet "ledning eller kontroll" som "ledande

befattningshavare eller styrelsemedlem, alternativt [...] kontroll" (se bilaga 1c punkten 2.3 3. i förslaget till nya föreskrifter om ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut). Det framstår som olyckligt att ge termen olika betydelser. Rimligen borde "ledning eller kontroll" av ett företag betyda just ledning eller kontroll, dvs. en position i företagets ledning – styrelseledamot eller vd – respektive kontroll enligt årsredovisningslagen. Det är vidare svårt att se hur ett företag, i förhållande till en person som har ett 10-procentigt ägande, i normala förhållanden skulle vara under denne persons ledning eller kontroll. Konsekvensen av att betrakta "ledning eller kontroll" som ett kvalificerat innehav blir att sökanden med ett kvalificerat innehav i flera företag kommer att behöva ge in omfattande information i samband med ansökan. Detta i kombination med att Finansinspektionen föreslår att möjligheten att hänvisa till tidigare prövningar ska tas bort, se avsnitt 2.2.2 i utkastet till beslutspromemoria, innebär att samma omfattande information kan komma att behöva ges in vid upprepade tillfällen. En sådan administrativt betungande ordning torde vara till nackdel för såväl Finansinspektionen som för företagen.

3.2.1 Ledningsorgan och styrelse

Av utkastet till beslutspromemoria påpekas att det av de svenska förarbetena som genomför kapitaltäckningsdirektivet framgår att begreppet ledningsorgan i första hand gäller styrelsen samt att det, i varje enskilt fall bör anges om en bestämmelse även ska avse styrelsen, eller styrelsen och den verkställande direktören. Begreppet styrelsen respektive den verkställande direktören syftar inte på ersättare för dessa om det inte särskilt anges. Finansinspektionen har utgått från förarbetsuttalandena i arbetet med föreskrifterna.

I bilaga 1 b punkten 2.8 i förslaget till nya föreskrifter om ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut, anges att en förvärvare av aktier i målbolaget ska redogöra för vilka eventuella förbindelser förvärvaren har med bland annat andra medlemmar i målbolagets ledning.

Bankföreningen anser att begreppet "medlemmar i målbolagets ledning" i bilagan bör bytas ut mot den definition av ledningsorgan och styrelse som Finansinspektionen, enligt utkastet till beslutspromemoria, avser att tillämpa. I annat fall bör begreppet "ledning" definieras i beslutspromemorian.

Under samma punkt i bilaga 1 b anges att med *förbindelser* avses både finansiella förbindelser som icke-finansiella förbindelser. I samma stycke exemplifierar Finansinspektionen vad som avses med finansiella förbindelser. Såvitt avser icke-finansiella förbindelser anges som exempel endast "att förvärvaren har en nära relation till någon av personerna".

Bankföreningen anser att det finns anledning att ytterligare exemplifiera vad som avses med icke-finansiella förbindelser genom att förtydliga vad som avses med

”nära relation”. Kretsen personer som förvärvaren kan ha en nära relation till är tämligen vid eftersom de personer som avses i punkten 2.8 i samma bilaga omfattar såväl fysiska som juridiska personer.

I bilaga 2 punkten 2.7 c) i förslaget till nya föreskrifter om ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut, ställs frågan ”Har du under de senaste fem åren varit medlem i en styrelse, eller varit verkställande direktör eller dennes ersättare, i ett rörelsedrivande företag där styrelsen inte har beviljats ansvarsfrihet?”

Bankföreningen anser att frågan bör förtydligas så att det framgår att styrelsen inte ska ha beviljats ansvarsfrihet under den period som personen var ledamot eller vd med mer i det aktuella företaget. Det finns inte heller en tydlig koppling till personen i frågan, eftersom personen kan ha varit vd som inte ingår i styrelsen och ansvarsfrihetsfrågan endast gäller styrelsen.

3.2.2 Arbetstagarrepresentanter

I utkastet till beslutspromemoria anger Finansinspektionen att arbetstagarrepresentanter omfattas av samma krav som en ordinarie styrelseledamot eller suppleant till denna och det finns därför inte anledning att undanta arbetstagarrepresentanter från kraven att lämna information enligt de nya föreskrifterna. Finansinspektionen hänvisar bland annat till 11 § lagen om styrelserepresentation för de privatanställda, 8 kap. 2 § aktiebolagslagen samt till lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Bankföreningen noterar att artikel 91 punkten 13 direktiv 2013/36/EU anger att denna artikel inte ska påverka tillämpningen av bestämmelser om arbetstagarrepresentation i ledningsorgan enligt nationell rätt. Detta framgår också av förarbetena till nämnda bestämmelse, prop. 2013/14:228 s. 176.

Den svenska lagen om styrelserepresentation för de privatanställda ger kollektivavtalsbärande fackliga organisationer rätt att vid företag av viss storlek utse ledamöter att representera de anställda i företagets styrelse. Bestämmelserna i lagen är inordnade under följande rubriker: inledande bestämmelser, rätten till styrelserepresentation, inrättande av styrelserepresentation, övriga bestämmelser och övergångsbestämmelser. Under rubriken inrättande av styrelserepresentation finns bestämmelser (6-10 a §§) om bland annat vem som utser arbetstagarrepresentanter, tiden för uppdraget samt att arbetstagarrepresentanten bör utses bland de anställda i företaget. Av förarbetena till lagen, prop. 1987/88:10 s. 198, framgår att arbetstagarrepresentanternas arbete behandlas i 11-15 §§. Nämnda förarbeten hänvisar i delar tillbaka till äldre förarbeten, prop. 1975/76:169 och prop. 1973:186 om styrelserepresentation för anställda i bankinstitut och försäkringsbolag.

Utgångspunkten i förarbetena synes vara att en arbetstagarrepresentant ska uppfylla samma krav som ställs på övriga styrelserepresentanter såvitt avser hinder mot att vara styrelseledamot enligt de associationsrättsliga regelverken. I övrigt synes bestämmelserna om arbetstagarrepresentanternas arbete i lagen om styrelserepresentation för privatanställda (11-15 §§) syfta till att ge dessa samma rätt till och möjlighet att delta i styrelsens arbete. Det är gällande således möjligheten för suppleanten för arbetstagarrepresentanten att närvara vid styrelsens sammanträden, att arbetstagarrepresentanten får delta i ärenden som förbereds i styrelseutskott, att arbetstagarrepresentanten inte får delta i behandlingen av frågor som rör kollektivavtal mm samt om skadestånd för arbetsgivare och arbetstagarorganisation. Man kan tolka regleringen som en särreglering i syfte att ge arbetstagare möjlighet att få insyn i styrelsearbetet.

Mot denna bakgrund framstår det som tveksamt att samma krav som ställs på styrelsens ledamöter och vd fullt ut kan ställas på arbetstagarrepresentanter. Bankföreningen anser att en fördjupad analys bör genomföras av dels möjligheten att reglera arbetstagarrepresentanter på detta, dels vilka konsekvenser en sådan reglering kan medföra för möjligheten att utse sådana representanter.

När det gäller lämplighetsbedömningen av arbetstagarrepresentanter bör den göras av den fackliga organisationen som utser representanterna. Bakgrunden till detta är att bolagets ägare inte får ställa krav som inverkar på arbetstagarorganisationernas rätt att utse arbetstagarrepresentanter i styrelsen enligt lagen om styrelserepresentation för de privatanställda. Det bör därför inte ställas krav på att ett företag ska göra en egen lämplighetsbedömning i dessa fall eftersom ett företag inte har möjlighet att neka en fackligt utnämnd arbetstagarrepresentant. Att ett företag då skulle recensera lämpligheten av en sådan kandidat är inte förenligt med gällande rätt.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg